HATÁROZATOK

A TANÁCS (EU) 2021/1923 HATÁROZATA

(2021. november 4.)

a bosznia-hercegovinai fegyveres erők kapacitásépítésének támogatása céljából az Európai Békekeret keretében megvalósuló támogatási intézkedésről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 28. cikke (1) bekezdésére és 41. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

(1) A (KKBP) 2021/509 tanácsi határozat ([1]) létrehozta az Európai Békekeretet a béke megőrzésére, a konfliktusok kialakulásának megelőzésére és a nemzetközi biztonság erősítésére irányuló, a közös kül- és biztonságpolitika keretébe tartozó uniós fellépések tagállamok általi finanszírozása céljából, a Szerződés 21. cikke (2) bekezdésének c) pontja értelmében. A (KKBP) 2021/509 határozat 1. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. alpontjával összhangban az Európai Békekeret finanszírozást biztosíthat mindenekelőtt olyan fellépésekhez, amelyek harmadik államok, valamint regionális és nemzetközi szervezetek katonai és védelmi vonatkozású kapacitásainak megerősítésére irányulnak.

(2) Elsősorban az 1992–1995-ös konfliktus következtében Bosznia-Hercegovina továbbra is a világ egyik legelaknásítottabb országa. Az aknák és a fel nem robbant robbanótestek továbbra is jelentős problémát jelentenek az ország biztonsága szempontjából, közvetlen fenyegetést jelentenek a lakosságra nézve, és komolyan hátráltatják a konfliktus utáni rehabilitációt és gazdasági helyreállítást. Ezek az eszközök fenyegetést jelentenek a közös biztonság- és védelempolitika (KBVP) keretében telepített és az egyéb uniós személyi állományra nézve is.

(3) A daytoni békemegállapodásoknak a békemegállapodás katonai vonatkozásokról szóló 1-A. melléklete, valamint az EUFOR parancsnoka feleknek szóló utasításai (25. módosítás, 5. fejezet) aknamentesítési kötelezettséget írnak elő a bosznia-hercegovinai hatóságok számára. Bosznia-Hercegovina védelmi törvénye az aknamentesítési intézkedéseket a bosznia-hercegovinai fegyveres erők öt fő feladatának egyikeként határozza meg. A bosznia-hercegovinai fegyveres erők képezik Bosznia-Hercegovinában a legnagyobb, aknamentesítésért felelős szervezetet, amelynek szabványműveleti előírásait az aknamentesítés és a fel nem robbant robbanótestek eltávolítása, valamint az utóbbiakkal kapcsolatos kockázatok ismertetésére vonatkozó képzési programok elkészítése céljából hoztak létre. Ezeket az előírásokat összehangolták mind Bosznia-Hercegovinának az aknamentesítésre és a fel nem robbant robbanótestek eltávolítására vonatkozó előírásaival, mind pedig a releváns nemzetközi előírásokkal, beleértve az aknákkal kapcsolatos fellépésre vonatkozó nemzetközi előírásokat.

(4) A Politikai és Biztonsági Bizottság az Európai Békekeret stratégiai iránymutatásairól szóló, 2021. július–decemberre vonatkozó, 2021. július 1-jei következtetéseiben ezen időszakra egyik kulcsfontosságú prioritásként a bosznia-hercegovinai fegyveres erők számára biztosítandó támogatási intézkedést jelölte meg. A támogatási intézkedés célja a bosznia-hercegovinai fegyveres erők kapacitásának növelése annak érdekében, hogy ezeket a kapacitásokat – az aknamentesítéshez az Európai Unió által nyújtott egyéb támogatás sérelme nélkül – felhasználják Bosznia-Hercegovinának a KBVP katonai missziókban való részvétele, valamint általában véve a humanitárius aknamentesítés keretében.

(5) Az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (a továbbiakban: a főképviselő) az Althaia műveletről szóló, rendszeres féléves jelentésében következetesen hangsúlyozta, hogy segítséget kell nyújtani a bosznia-hercegovinai fegyveres erők aknamentesítéséért felelős zászlóaljának.

([1]) A Tanács (KKBP) 2021/509 határozata (2021. március 22.) az Európai Békekeret létrehozásáról, valamint a (KKBP) 2015/528 határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 102., 2021.3.24., 14. o.).

(6) 2021. szeptember 9-én, az EUFOR Althaia műveletről szóló 36. féléves jelentés ismertetésekor a Politikai és Biztonsági Bizottság (PBB) megállapította, hogy továbbra is sürgősen megoldást kell találni arra, hogy miként javítható a bosznia-hercegovinai fegyveres erők aknamentesítéséért felelős zászlóaljának műveleti képessége. Ezért a PBB felkérte a főképviselőt, hogy terjesszen elő a megfontolandó javaslatokat, ideértve az Európai Békekeret keretében beterjesztendő javaslatokat is.

(7) A Tanács 2021. október 18-án következtetéseket fogadott el Bosznia-Hercegovináról/az EUFOR Althaia műveletről, amelyekben arra sürgette Bosznia-Hercegovina hatóságait, hogy a nemzetközi közösség támogatásával fokozzák azon erőfeszítéseiket, amelyek a megengedett mennyiségen túli lőszer-, fegyver- és robbanóeszköz-készletek további felszámolásával, valamint a humanitárius aknamentesítéssel kapcsolatosak.

(8) Bosznia-Hercegovina védelmi minisztere 2020. január 8-i, az EUFOR parancsnokának címzett levelében azt kérte, hogy nyújtsanak sürgős támogatást a bosznia-hercegovinai fegyveres erők számára az aknamentesítéshez szükséges kulcsfontosságú felszerelések formájában, kiemelve, hogy a meglévő eszközök túlzottan elavultak, és lehetetlen teljesíteni azt a kitűzött célt, hogy az országot 2027-re teljesen aknamentesítsék.

(9) A főképviselőnek címzett, 2021. október 7-i levelében Bosznia-Hercegovina Védelmi Minisztériuma ismételten felkérte az Uniót, hogy támogassa a bosznia-hercegovinai fegyveres erőket az aknamentesítéshez szükséges kulcsfontosságú felszerelések beszerzésében azzal a céllal, hogy fokozni lehessen a bosznia-hercegovinai fegyveres erők által végzett aknamentesítési tevékenységek hatékonyságát.

(10) A támogatási intézkedést a (KKBP) 2021/509 határozatban meghatározott elvek és követelmények – különösen a 2008/944/KKBP közös álláspontnak ([2]) való megfelelés – figyelembevételével és az Európai Békekeret keretében finanszírozott bevételek és kiadások végrehajtásáról szóló szabályokkal összhangban kell végrehajtani.

(11) A Tanács megerősíti aziránti eltökéltségét, hogy – az Egyesült Nemzetek Szervezetének Alapokmányával, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatával és a nemzetközi joggal, különösen az emberi jogok nemzetközi jogával és a nemzetközi humanitárius joggal összhangban – megvédje, előmozdítsa és érvényre juttassa az emberi jogokat, az alapvető szabadságokat és a demokratikus elveket, valamint megszilárdítsa a jogállamiságot és a jó kormányzást,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Létrehozás, célkitűzések, hatály és időtartam

(1) Létrejön az Európai Békekeretből finanszírozandó támogatási intézkedés, amelynek kedvezményezettje Bosznia-Hercegovina Védelmi Minisztériuma (a továbbiakban: a kedvezményezett).

(2) A támogatási intézkedés célja, hogy megfelelő felszerelés biztosítása révén megerősítsék és fejlesszék a bosznia-hercegovinai fegyveres erők aknamentesítésért felelős zászlóaljának képességeit. Ez hozzá fog járulni ahhoz, hogy Bosznia-Hercegovina megfelelőbb védelmet nyújthasson a polgári lakossága számára és növelhesse a bosznia-hercegovinai fegyveres erők hozzájárulását a katonai KBVP-műveletekhez és -missziókhoz, erősítve egyúttal az euroatlanti együttműködést és az Egyesült Nemzetekkel való együttműködést azáltal, hogy megerősítik és fejlesztik a bosznia-hercegovinai fegyveres erők aknamentesítésért felelős zászlóaljának képességeit.

(3) A (2) bekezdésben említett cél elérése érdekében a támogatási intézkedés keretében a következő típusú felszereléseket kell finanszírozni:

a) Mobilitás: 34 (négykerék-meghajtású) szállító jármű;

b) Támogatás: 34 (négykerék-meghajtású) mentőautó;

c) Technológia: 150 fémdetektor.

(4) A támogatási intézkedés időtartama az e határozat elfogadásától számított 30 hónap.

([2]) A Tanács 2008/944/KKBP közös álláspontja (2008. december 8.) a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról (HL L 335., 2008.12.13., 99. o.).

2. cikk

Pénzügyi rendelkezések

(1) A támogatási intézkedéssel járó kiadások fedezésére szánt pénzügyi referenciaösszeg 10 000 000 EUR.

(2) Valamennyi kiadást az Európai Békekeret keretében finanszírozott bevételek és kiadások végrehajtásáról szóló szabályokkal összhangban kell kezelni.

(3) A támogatási intézkedés keretében felmerülő kiadások az e határozat elfogadásától számított 48 hónapig jogosultak finanszírozásra.

3. cikk

A kedvezményezettel kötött megállapodások

(1) A főképviselő megköti a szükséges megállapodásokat a kedvezményezettel, hogy biztosítsa a kedvezményezett az e határozat által megállapított követelményeknek és feltételeknek való megfelelését, ami feltétele a támogatási intézkedés szerinti támogatás nyújtásának.

(2) Az (1) bekezdésben említett megállapodásoknak olyan rendelkezéseket is tartalmazniuk kell, amelyek kötelezik a kedvezményezettet a következők biztosítására:

a) a bosznia-hercegovinai fegyveres erők aknamentesítésért felelős zászlóaljának megfelelése a vonatkozó nemzetközi jognak, különös tekintettel az emberi jogok nemzetközi jogára és a nemzetközi humanitárius jogra;

b) a támogatási intézkedés keretében biztosított eszközök megfelelő és hatékony felhasználása azokra a célokra, amelyekre rendelkezésre bocsátották őket;

c) a támogatási intézkedés keretében biztosított eszközök kielégítő karbantartása a teljes életciklusuk alatti felhasználhatóságuk és operatív rendelkezésre állásuk biztosítása érdekében;

d) annak szavatolása, hogy a támogatási intézkedés keretében biztosított eszközök az életciklusuk végén ne vesszenek el, illetve a Békekeret (KKBP) 2021/509 határozat értelmében létrehozott bizottságának beleegyezése nélkül ne ruházzák át azokat az említett megállapodásokban meghatározottaktól eltérő személyekre vagy szervezetekre.

(3) Az (1) bekezdésben említett megállapodásoknak rendelkezéseket kell tartalmazniuk a támogatási intézkedés keretében nyújtott támogatás abban az esetben történő felfüggesztésére és megszüntetésére vonatkozóan, ha a kedvezményezettről megállapítást nyer, hogy megsértette a (2) bekezdésben meghatározott kötelezettségeket.

4. cikk

Végrehajtás

A főképviselő felel e határozatnak a (KKBP) 2021/509 határozattal és az Európai Békekeret keretében finanszírozott bevételek és kiadások végrehajtásáról szóló szabályokkal, valamint az Európai Békekeret szerinti támogatási intézkedések tekintetében a szükséges intézkedések és ellenőrzések értékelésére és azonosítására vonatkozó integrált módszertani kerettel összhangban történő végrehajtása biztosításáért.

5. cikk

Nyomon követés, ellenőrzés és értékelés

(1) A főképviselőnek biztosítania kell annak nyomon követését, hogy a kedvezményezett tiszteletben tartja-e a 3. cikkben meghatározott kötelezettségeket. Az említett nyomon követésnek információkkal kell szolgálnia a 3. cikkben meghatározott kötelezettségek megszegésének körülményeiről és kockázatairól, és hozzá kell járulnia annak megelőzéséhez, hogy a támogatási intézkedés keretében támogatott bosznia-hercegovinai fegyveres erők egységei ilyen jogsértéseket kövessenek el, ideértve az emberi jogok nemzetközi jogának és a nemzetközi humanitárius jognak a megsértését.

(2) A felszerelések leszállítása után végzett ellenőrzést a következőképpen kell megszervezni:

i. a szállítás ellenőrzése, amelynek keretében a végfelhasználó fegyveres erőknek a tulajdonjog átruházásakor alá kell írniuk a Békekeret keretében megvalósított támogatási intézkedéshez kapcsolódó teljesítésigazolásokat;

ii. helyszíni ellenőrzés, amelynek keretében a kedvezményezettnek a főképviselő kérésére lehetővé kell tennie ez utóbbi számára a helyszíni ellenőrzést.

(3) A főképviselőnek 18 hónappal a felszerelés leszállítását követően el kell végeznie a támogatási intézkedés első értékelését. Szükség esetén ez magában foglalhatja a leszállított felszerelés helyszíni látogatás keretében való megtekintését. A támogatási intézkedés lezárásakor végső értékelést kell végezni. Ennek magában kell foglalnia a levont tanulságok szélesebb körű értékelését is.

6. cikk

Jelentéstétel

A végrehajtás időszaka alatt a főképviselőnek a (KKBP) 2021/509 határozat 63. cikkével összhangban félévente jelentést kell benyújtania a PBB-nek a támogatási intézkedés végrehajtásáról. A támogatási intézkedésekért felelős személy a (KKBP) 2021/509 határozat 38.cikkével összhangban rendszeresen tájékoztatja a Békekeret említett határozat értelmében létrehozott bizottságát a bevételek és kiadások végrehajtásáról.

7. cikk

Felfüggesztés és megszüntetés

A PBB a (KKBP) 2021/509 határozat 64. cikkével összhangban dönthet úgy, hogy részben vagy egészben felfüggeszti a támogatási intézkedés végrehajtását.

A PBB javasolhatja azt is, hogy a Tanács szüntesse meg a támogatási intézkedést.

8. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2021. november 4-én.

a Tanács részéről
az elnök
G. DOVŽAN